

Na osnovu člana 35. stav 1. tačka 1.1 Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj banci Republike Kosovo (Službeni list Republike Kosovo, br. 10/16 avgust 2010. godine), kao i člana 14, stav 11 i člana 22, stav 7, tačka b Zakona br. 04/L-101 o penzijskim fondovima Kosova (Službeni list Republike Kosovo, br. 10/8 maja 2012. godine), Odbor Centralne banke na svom sastanku održanom 29. novembra 2018. godine usvojio je sledeće:

UREDBA O FINANSIRANJU I AKTUARSKOJ PROCENI PENZIJA SA ODREĐENIM IZNOSIMA

Član 1

Svrha i delokrug

1. Svrha ove Uredbe je utvrđivanje zahteva za finansiranje penzija sa određenim iznosima i minimalnih standarda koje će primeniti aktuar za pripremu i kompletiranje izvještaja o aktuarskoj proceni.
2. Ova Uredba se primjenjuje na Dopunske penzijske fondove poslodavaca (Penzijske fondove) i pružioaca penzija koji pružaju penzije sa određenim iznosima dopunskih individualnih penzija. Ova Uredba se takođe primenjuje na aktuarima koji izračunavaju i potvrđuju aktuarske procene vezane za šemu penzija sa određenim iznosom.

Član 2

Definicije

1. Svi izrazi koji se koriste u ovoj Uredbi imaju isto značenje sa izrazima navedenim u članu 1. Zakona br. 04 / L-101 o penzijskim fondovima Kosova i Zakon br. 04 / L-168 o izmenama i dopunama Zakona 04 / L-101 o penzijskim fondovima Kosova (u daljem tekstu: Zakon o penzijskim fondovima) i / ili sledeće definicije za potrebe ove Uredbe:

- 1.1. *Aktuar* - podrazumeva lice koje je licencirano od strane države ili stručne organizacije države koja je članica Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj i koje se na osnovu svog obrazovanja, obuke i iskustva smatra da poseduje veštine za obavljanje matematičkih proračuna u vezi sa procenom i finansiranjem penzija sa određenim iznosom, koje radi nezavisno ili za bilo koju kompaniju, a koje CBK prihvata kao kvalifikovanog aktuara za penzije.
- 1.2. *Aktuarski izveštaj* - podrazumeva izveštaj potpisan od strane aktuara, koji odražava sredstva i obaveze penzije sa određenim iznosom, kao i zahteve finansiranja, metode, pretpostavke i podatke koji se koriste u postizanju aktuarskih zaključaka.
- 1.3. *Aktuarske obaveze* - podrazumeva obaveze od relevantnog datuma procene penzija sa određenim iznosima, najvećeg iznosa sledećih elemenata:
 - 1.3.1 Obaveza plaćanja solvenosti (“solvency liability”) ili
 - 1.3.2 Sadašnja vrednost naknade za penziju koja je distribuirana tokom perioda neposredno pre datuma procene u skladu sa aktuarskim metodama koje se koriste za određivanje uobičajenog doprinosa.
- 1.4. *Revidirani godišnji finansijski izveštaji* - podrazumevaju finansijske izveštaje pripremljene u skladu sa međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja i revidiranih od strane spoljnog revizora licenciranog u skladu sa važećim zakonodavstvom.
- 1.5. *Deficit* - podrazumeva iznos po kojem aktuarska obaveza na dan procene prelazi penzijska sredstva.
- 1.6. *Fond* - podrazumeva iznos sredstava koji su izdvojeni za podršku programa penzija sa određenim iznosima.
- 1.7. *Finansijski pokazatelj* - podrazumeva odnos sredstava sa aktuarskim obavezama.
- 1.8. *Potpuno finansirana* - podrazumeva finansijsko stanje penzije sa određenim iznosom u kojima su penzijska sredstva jednaka ili veća od aktuarske obaveze.
- 1.9. *Plan finansiranja* - podrazumeva metodologiju finansiranja stečenih prava. Metodologija finansiranja koja je dozvoljena za penzije sa određenim iznosima predstavlja „jedinstveni premijum”(“single premium”) koje se primenjuje za određeni period ili određene periode stečenih (akumuliranih) godina službe.
- 1.10. *Uobičajeni doprinos* - podrazumeva iznos doprinosa koji je neophodan za finansiranje trenutne vrednosti beneficija penzije koji su distribuirani za određenu godinu, u skladu sa metodom korišćene aktuarske procene.
- 1.11. *Pred-plan deficita* - podrazumeva deo deficita utvrđenog u Programu penzija sa određenim iznosom koji pripada kreditiranim godinama obračunatih usluga, namenjenih za godine službe pre stupanja na snagu normativnih akata o penzijskom fondu i

uključeni kao usluga predviđena u prvom izveštaju aktuarske procene pripremljenom u skladu sa ovom Uredbom.

- 1.12. *Deficit prethodne službe* - podrazumeva deficit koji je nastao u Penzijskom fondu koji pripada kreditiranim godinama službe namijenjenim za periode službe dana ili nakon stupanja na snagu normativnih akata Penzijskog fonda. Drugim rečima, ovaj pojam podrazumeva deficit koji ne uključuje ostatak (neplaćeni deo) pred-plana deficita.
- 1.13. *Sponzor* - podrazumeva poslodavca u dodatnom penzijskom fondu poslodavca ili pružaoca penzije u dopunskoj individualnoj penziji, koji pruža penziju sa određenim iznosom.
- 1.14. *Obaveza plaćanja solvenosti ("Solvency Liability")* – podrazumeva period, od odgovarajućeg datuma procene penzije sa određenim iznosom, najveći deo:
 - 1.14.1 akumuliranih doprinosa učesnika plus kamata; ili
 - 1.14.2 sadašnju vrednost penzijskih naknada, izračunatu kao da se Fond gasi na datum aktuarske procene, pod pretpostavkom da svaki učesnik ima puna stečena prava u Fondu.
- 1.15. *Višak* - podrazumeva prevazilaženje penzijskih sredstava preko aktuarskih obaveza.

Član 3

Finansiranje penzija sa određenim iznosima

1. Sponzor je odgovoran za držanje penzije sa određenim iznosom u potpuno finansiranim uslovima ili, ako ovaj uslov nije ispunjen, postepeno donosi penziju sa određenim iznosom u potpuno finansiranim uslovima. Sponzor mora osigurati da se doprinosi iz stava 2. ovog člana deponuju u Fondu u iznosu i u roku određenom u normativnim aktima penzijskog fonda ili pravilima o penzijama i u skladu sa Deklaracijom aktuara propisanom u članu 5 ove Uredbe.
2. Sponzor treba izvršiti plaćanje Fondu, za:
 - 2.1 Uobičajeni doprinos za i u ime učesnika kako je definisano normativnim aktima Penzijskog fonda ili penzijskim pravilima u skladu sa zahtevima primenjene aktuarske procene.
 - 2.2 Dopunski doprinos potreban za finansiranje i pokrivanje deficita u Fondu u vezi sa deficitom pred-plana ili deficitom prethodne usluge.
3. Penzijski fond i pružilac penzija koji sprovodi program penzija sa određenim iznosima treba da izveštava CBK-u o kvalitetu finansiranja njihovih penzija zajedno sa njihovim godišnjim izveštajima i izveštajima o aktuarskoj proceni. Iste bi trebalo poslati CBK-u kad god to se to traži od nje. Kvalitet finansiranja uključuje bilo koju od sledećih klasa:

- 3.1 Klasa A, penzijska sredstva su jednaka ili veća od aktuarskih obaveza (potpuno finansirano).
- 3.2 Klasa B, penzijska sredstva su manja od aktuarskih obaveza, ali su jednaka ili veća od obaveza plaćanja solvenosti ("Solvency liability").
- 3.3 Klasa C, penzijska sredstva su manja od obaveze plaćanja solvenosti "Solvency liability".
4. Prilikom utvrđivanja kvaliteta finansiranja, penzijski fond i pružaoc penzija trebaju uporediti penzijska sredstva prema provizijama utvrđenim kao aktuarske obaveze i obaveze plaćanja solventnosti "solvency liability". Visina penzijskih sredstava koja će se koristiti u ovom poređenju treba da bude ukupan iznos penzijskih sredstava kao što se odražava u poslednjim revidiranim godišnjim finansijskim izveštajima i/ili u izveštaju o investicionom portfelju koji ima isti datum procene sa obavezama.
5. Deficit pred-plana utvrđenog u prvom izveštaju aktuarske procene programa penzije sa određenim iznosom treba se finansirati jednakim dodatnim mesečnim doprinosima u roku ne manjim od 60 meseci od dana stupanja na snagu normativnih akata Penzijskog fonda ili penzijskih pravila.
6. Deficit prethodne usluge u programu penzija sa određenim iznosom trebalo bi da se finansira dodatnim jednakim mesečnim doprinosima u roku od 12 meseci od trenutka prikazivanja u izveštaju aktuarske procene.
7. Visina dopunskih mesečnih doprinosa za finansiranje deficita treba se odrediti na takav način da je aktuarska vrednost dopunskih mesečnih doprinosa koja je potrebna u toku perioda finansiranja jednaka deficitu o kome je reč.
8. U izveštaju aktuarske procene, iznos dodatnih mesečnih doprinosa za finansiranje deficita može se obračunati i prilagoditi u skladu sa zahtevima iz stava 7 ovog člana.
9. Ako naknadna aktuarska procena pokazuje višak, preostali dodatni mesečni doprinos može biti prekinut. Ako je suficit viši od 20% aktuarskih obaveza, ovaj višak se može koristiti kao uobičajeni doprinos poslodavca i učesnika u proporciji sa odnosom njihove dodele u uobičajene doprinose.

Član 4

Standardi aktuarske procene

1. Svaki pružaoc penzije sa određenim iznosom treba pripremiti izveštaj aktuarske procene kao što je propisano ovom Uredbom i potom ga dostaviti CBK-u.

2. Aktuarsku procenu treba izvršiti od dana stupanja na snagu normativnih akata Penzijskog fonda ili penzijskih pravila, u skladu sa sledećim rokovima i kriterijumima:
 - 2.1 Na godišnjoj osnovi, na kraju finansijske godine Penzijskog fonda koji ima više od 1000 učesnika.
 - 2.2 Svakih pet godina, na kraju svake pete finansijske godine Penzijskog fonda koji ima 1000 ili manje učesnika.
 - 2.3 Na godišnjoj osnovi, na kraju finansijske godine pružaoca penzija, koji pružaju program penzija sa određenim iznosom.

Član 5

Sadržaj izveštaja o aktuarskoj proceni

1. Izveštaj o aktuarskoj proceni treba da sadrži sledeće informacije:
 - 1.1 Izjavu aktuara;
 - 1.2 Pretpostavke i informacija kojima je pripremljen izveštaj o aktuarskoj proceni;
2. Izjava aktuara treba da sadrži sledeće informacije:
 - 2.1 Izjavu aktuara da su, prema njegovom saznanju, podaci dobijeni i korišćeni od njega potpuni i obračunati u cilju pripreme i kompletiranja izveštaja i da su ti podaci podložni ispitivanju razumnosti i usaglašenosti u odnosu na penzije sa određenim iznosima.
 - 2.2 Izjava koja govori o tome da je izveštaj:
 - 2.2.1 U skladu sa zahtevima Zakona o penzijskim fondovima i ovom Uredbom;
 - 2.2.2 Pripremljen na osnovu utvrđivanja normativnih akata Penzijskog fonda i primenjivih penzijskih pravila;
 - 2.2.3 Korišćene pretpostavke su u skladu sa prihvatljivim principima procene penzije i standarda koji se primenjuju na penziju sa određenim iznosom;
 - 2.2.4 Metode koje se primenjuju tokom obračuna su u skladu sa opštim aktuarskim principima koje je usvojilo Međunarodno udruženje o aktuarima (International Association of Actuaries), koje su prihvaćene Međunarodnim standardima računovodstva (International Accounting Standards).
 - 2.3 Potvrda i zaključci o iznosu penzijskih sredstava, aktuarskih obaveza, obaveza plaćanja solvenosti (“solvency liability”), viška ili deficita ili kvaliteta finansiranja, sa istog datuma procene.

2.4 Obračun i zaključci u vezi sa:

2.4.1 Dovoljnim iznosom uobičajenog doprinosa koji se plaća za naredne finansijske godine, koji je podeljen na doprinose koje plaća učesnik i na doprinosne koje plaća sponzor.

2.4.2 Adekvatnost formule za izračunavanje iznosa uobičajenog doprinosa koji se plaća za periode ili godine do sledeće aktuarske procene.

2.5 Izračunavanje i potvrđivanje adekvatnosti iznosa doratnih mesečnih doprinosa koji su potrebni za finansiranje deficita, ako isti postoji.

3. Izveštaj o aktuarskoj proceni treba da sadrži potpis aktuara i ovlašćenih službenika sponzora ili ovlašćenih službenika Penzijskog fonda ili pružaoca penzija i treba da budu praćeni sledećim dokumentima:

3.1 Izjava ovlašćenog Penzijskog fonda ili pružaoca penzije kojom se potvrđuje da su podaci i normativni akti penzije ili penzijska pravila koja su pružena aktuaru potpuni i tačni.

3.2 Odluka najviših organa rukovodstva sponzora, kojom se potvrđuje da sponzor razume kvalitet finansiranja penzije sa određenim iznosom. U slučaju Penzijskog fonda, izjava kojom se ponovo potvrđuje sposobnost poslodavca da izvrši plaćanje doprinosa u skladu sa iznosom i vremenom navedenim u izjavi aktuara.

Član 6

Fiducijarne odgovornosti aktuara

1. Obračuni, potvrđivanja i zaključci aktuara u izveštaju aktuarske procene predstavljaju fiducijarne obaveze Penzijskog fonda i pružaoca penzija, koji pružaju penzije sa određenim iznosima dodatnih individualnih penzija.
2. Ako Penzijski fond, penzijskom pružaoci ili CBK-u potvrđuje da izveštaj o aktuarskoj proceni ili izjava aktuara nije u skladu sa zahtevima Zakona o penzijskim fondovima, sa ovom Uredbom i / ili normativnim aktima Penzijskog fonda ili pravilima penzija, ili ako se aktuarska procena ne vrši u skladu sa opštim prihvaćenim aktuarskim principima, Penzijski fond ili pružaoac penzija neće imenovati istog aktuara za izradu izveštaja o aktuarskoj proceni ili za pripremu aktuarske izjave za narednih 5 godina.
3. U slučajevima kao što je utvrđeno u stavu 2 ovog člana, penzijski fond i/ili penzijski pružaoac mogu tužiti aktuara da nadoknadi štetu koju je on prouzrokovao zbog pogrešne aktuarske procene. Podnošenje tužbe iz ovog stava neće uticati na ili ometati uvođenje drugih administrativnih mera predviđenih Zakonom o penzijskim fondovima, uredbama za njegovu primenu ili drugim važećim zakonodavstvom.

Član 7
Sprovođenje i korektivne mere

Povreda odredaba ove Uredbe podleže merama predviđenim prema važećem zakonodavstvu.

Član 8
Ukidanje

Stupanjem na snagu ove Uredbe, ukida se Pravilo 15 o aktuarnom finansiranju i proceni penzijskog regulisanja definisanih naknada od 23. oktobra 2002. godine.

Član 9
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu 15 dana nakon usvajanja od strane Odbora Centralne Banke.

Flamur Mrasori

Predsednik Odbora Centralne Banke